

ብምክንያት ሸሞንተ መጋቢት ዓለም-ለካዊት መዓልቲ ደቂ-አንስትዮ፡

ብደሞክራሲያዊ ግንባር ሓድነት ኤርትራ /ደግሓኤ/፡

ዝወጸ ውድባዊ መግለጺ፡

8ተ መጋቢት ዓለም-ለካዊት መዓልቲ ወጹዓት ደቂ-አንስትዮ፡ ርእሰ-ማላዊ ስርዓታት ኣብ ዝላዓለ ደረጃ ምዕባለ ኣብ ዝበጽሖሉ ዘመን፡ ወጽዓ ደቂ አንስትዮ ደርባዊ፡ ባህላውን ጸታውን ካብ ምኃን ሓሊፉ፡ ምስ ወጹዓት ደቂ-ተባዕትዮ ብማዕረ ሰሪሖን ማዕረ ክፍሊት ኣብ ዝተነፍገን፡ መሪር ቁጠባዊ ወጽዓ ኣብ ዝበጽሖን ግዜ፡ "ንማዕረ ስራሕ ማዕረ ክፍሊት" ዝብል ጭርሖ ኣልዓለን ንመሰለን ተቓውሞን ቃልስን ኣብ ዘርኢያሉ ግዜ፡ ብዘጋጥመን ዝነበረ ጨፍጫፊ ናይ ሓይሊ ስጉምቲ ዝኸፈለኦ ከቢድ መስዋእቲ መዘከርን፡ ንቃልሲ መንሃርን ክትከውን ዓሊሙ ብብዓመቱ ክትከበር ዝጀመረት ታሪካዊት ዕለት እያ።

እዛ ታሪካዊት ዕለት እዚኣ ን108 ዓመት ዝኣክል ናይ ወጹዓት ክፍልታት ሕብረተ-ሰባት ብሓፈሻ፡ ናይ ወጹዓት ደቂ-አንስትዮ ድማ ብፍላይ፡ ከቢድ ቃልስን መስዋእትን ዝተካየደላን ዝተኸፍለላን ዕለት እኳ እንተኾነት፡ ወጽዓ ጭቁናት ደቂ-አንስትዮ ዓለምና ግን ብክንድቲ እናተካየደላ ዝመጸ ቃልስን ዝተኸፍለ መስዋእትን መሰረታዊ ፍታሕ ክርክብን መሊኡ ክዕወትን ኣይካኣለን። እዚ ማለት ግን ኣብቶም ብምዕባለ ቅድሚት ዘሰጎሙ ዝተወሰኑ ሕብረተ-ሰባትን ስርዓታትን ዝርከባ ደቂ አንስትዮ ተዛማዲ ጠቕምን መሰልን ዝረኸባ የለዋን ማለት ኣይኮነን፤ ዝተወሰነ ረብሓታት ዝረኸባ ኣካላት ኣለዋ እየን። ይኹን ዓምበር እዘን ደቂ አንስትዮ እዚኣን እውን እንተኾና፡ ቁጽረን ወሑድ ኣብ ርእሲ ምኃን፡ ካብ ዘይመሰረታዊ መሰልን ጥቕምን ምርካብ ሓሊፊን ኣብ ልዕሊ ደቂ-አንስትዮ ካብ ዝበጽሖ ደርባዊ፡ ጸታውን ቁጠባውን ባህላውን ጭቆናን ኣድልዎን መሊኣን ዝተናገሩን ሓራ ዝወጸን ኣይኮናን። ስለዝኾነ ወጹዓት ደቂ አንስትዮ ዓለምና ብሓፈሻ ሎሚውን ካብ ኩሉ መዳያዊ ጭቆናን ኣድልዎን ከይተላቐቐ ኣብ ምስቓይ እየን ዝርከባ ዘለዋ ክባሃል ዝካኣል እዩ።

ብመንጽር እዛ ታሪካዊት ናይ ጭቁናት ዕለት እዚኣ፡ ኩነታት ደቂ-አንስትዮ ኤርትራ ክንርኢ እንከለና፡ ብደርባዊ፡ ቁጠባውን ጸታውን ባህላውን መዳያት፡ ከቢድ ጭቆና ክበጽሖን ዝጸንሖን ዝበጽሖን ዘሎን ምኃን፡ ኣሉ ዘይባሃል ታሪካውን ወድዓውን ሓቂ እዩ። ጭቁናት ደቂ-አንስትዮ ኤርትራ ካብ ኩሉ-መዳያዊ ወጽዓታትን መግዛእታዊ ኣደራዓትን ሓራ ንምውጻእ፡ ምስ ወጹዓት ደቂ ተባዕትዮ ኣሕዋተንን ሓፋሽ ህዝቦንን ብምኃን፡ ኣብ ሕሉፋት ናይ ሰላማውን ዓመጸውን ናይ ቃልሲ መድረኻት፡ ግዜን ኩነታትን ብዘፍቅዶ ኣገባብ ከም ኩሉ ኤርትራዊ እናተቐለሰን፡ ከቢድ መስዋእቲ እናኸፈለን፡ ከም ዝመጸ ሓቂዩ ጥራሕ ዘይኮነስ፤ ህዝባዊ ሓርነታዊ ቃልስና፡ ብተራ ሃገራዊ ናጽነት ምስ ተዛዘመን፡ ናይ መንግስቲ ህግደፍ መግዛእቲ ኣብ ዝተጣየሰሉን፡ ህዝብታትና ብኩሉ መዳያዊ ጭቆናን ምዝመዛን ኣድልዎን ክሳቐዩ ካብ ዝጀመርሉ ግዜን ኩነታትውን ኣትሒዞ፡ ደቂ አንስትዮ ኤርትራ ዝያዓ ወጽዓን ኣድልዎን ኣብ ልዕሊኡን ምስ ተጸዕነ ነዚ ወጽዓዚ ንምውጋድ ክብላ ምስ ወጹዕ ሕብረተ-ሰባን ብምኃን ከቢድ ዋጋ ናይ ቃልሲ እናኸፈለ ዝመጸን ዝቕጽላ ዘለዋን እየን።

ብሓጺሩ ደቂ አንስትዮ ኤርትራ ኣብ ዘበነ ገባቲ ስርዓት ህግደፍ ዝበጽሖን ዘሎ ደርባዊ፡ ቁጠባውን ባህላውን ጸታውን ጭቆናን ከም ዘለዎ ኮይኑ፡ ወላድ-መኻን ኮይነን፡ ነዚ ኣረሚናዊ ስርዓትዚ ብውላደን፡ጉልበተንን ፍልጠተንን ኣገልገልቲ ካብ ምኃን ሓሊፊን፡ ብድኽነትን ስእነትን ማሲን፡ ንተጸባይነትን ተመጽዋትነትን ተሳጢሖን፤ ገለ ብቐትሩ ኣብ ዝጸልመታ ሃገረ ኮይነን ሓጋዝን ጠዋርን ብምስኣን ኣብ ምፍራስ ዝርከባ ስድራቤታት ክመርሓ ስቕያት እናሕለፋ፡ ገለ ድማ ሃገረን እምኒ እናደርበያላ ከም ኩሎም ደቂ-ተባዕትዮ ኣሕዋተን ብዓይኒ ዕሙተይ ናብ ስደት እናምርሓ፡ ኩሉ

መዳያዊ ናይ ስደት ሓሳረ-መከራ እናሕለፋ እየን ንሸሞንተ መጋቢት 2019 መዓልቲ ጭቁናት ደቂ ኣንስትዮ ዓለም ክገኝሎን ከኹብራን ዝግደዳ ዘለዋ።

ሸሞንተ መጋቢት ዓለም-ለኻዊት መዓልቲ ደቂ ኣንስትዮ ንመበል 108 ዝኸሪ ዓመት ክንዝክር እንከለና፡ኩነታት ህዝብናን ሃገርናን ኣብ ከመይ ዝኣመሰለ ጭብጥ ፖለቲካዊ ኩነታት ይርከቡ ኣለዉ ኢልና ክንመዝን እንከለና፡ ህዝብታትና ብሰንኪ ጽግብተኛን ጨቋንን ስርዓት ህግደፍ፡ ሰብኣውን ደሞክራሲያውን መሰል ካብ ምስኣንን ምስቓይን ሓሊፎም፡ ከም ህዝብታት ብኩሉ እንትነኣም መጥቀምን መሳርሕን ናይዚ ሓላፍነት ኣልባ ዝኾነ ጨፍላቂ መንግስቲ ኮይኖም፡ ብናይ ከበባን ዓፈናን ጸቓጢ ፖለቲካ ከይሰርሑ፡ ኣፍርዮምን ኣጥርዮምን ከይጥቀሙን ብሕልናን ተግባርን ተኣጊዶም፡ ብሕሱም ድኽነትን ስእነትን፡ ዝተፈላለዩ ሕማማትን ዓጸቦን፡ ናብ ስደት ምውሓዝን ብሕሰማት ናይ ስደት ምስቓይን ዘየቋርጹሉ ኩነታት ካብ ምሕላፍ ዘይተናገሩሉ፣ ኣብ ኣዝዩ መሪር ኩነታት ይርከቡ ኣለዉ።

ኩነታት ሃገርና ክንርኢ እንከለና ድማ፡ ኣብ ርእሲ/ቲ ብሰንኪ ጸረ-ሰላምን ደሞክራሲን ተግባራት ጉጅለ ህግደፍ እናጋጠማ ዝመጸ ናይ ተነጽሎ ፖለቲካን፡ ካብ ግዜ ናብ ግዜ እናዓበዩ ዝኸይድ ዘሎ ናይ ምንቁልቋል ተርእዮ ከም ዘለዎ ኮይኑ፡ ኣብዚ ወቕቲዚ ድማ ጉጅለ ህግደፍ ንውልቃውን ጉጅላውን ጠቕሙ ክብል መሬታውን ባሕራውን ልዑላውነትና ብስም "ክራይ" ዝብል ሸርሑ፡ ምስ ባዕዳውያን ሓይልታት ዝኣተዎ ሰውር ስምምዕ፡ ክብርን ናጽነትን ልዑላውነት ሃገርና ናብ ዋጋ-ዕዳጋ ዘውርድ ተርእዮ ዝራኣየሉ ብኣደ ገጽ፣ ቦቲ ካልእ ገጽ ድማ እቲ ብስም "ሰላምን ዕርቅን ምስ ኢትዮጵያ" ዝብል ካብ ዝብገስ ሓያሎይ ኣዋርሕ ዝወሰደ መስርሕ ዘተ፡ መንግስቲ ህግደፍ ዝመርጸ ዘሎ ግልጽነት ዘይብሉ ኣካይዳ ጥርጠራ ዝፈጥር ኣገባብን፣ ብወከልቲ ህግደፍ ሓሓሊፎም ብዘዕባ ህዝብታት ኤርትራን ኢትዮጵያን ኣመልኪቶም ክግለጹ ዝጸንሑን ዝግለጹ ዘለዉን ኣሰከፍቲ ርእዮታትን ኣባሃህላታትን፡ ከምኡውን ብወገን መንግስቲ ኢትዮጵያ "ምስ መንግስቲ ኤርትራ ተሰማሚዕናሎም" ኢሎም ዝገልጽዎም ነጥብታት መንግስቲ ህግደፍ እወንታ ወይ ኣሉታ ርእይቶ ካብ ምሃብ ምቕግቡን፡ ኣብ ከባቢ ቀይሕ ባሕርን ቀርኒ ኣፍሪቃን ብስም "ምርግጋእን ምውሓስን ሰላም ናይ ከባብን ምርግጋጽ ሓባራዊ ጠቕሚ ሃገራት ቀርኒ ኣፍሪቃን" ብዝብል ሽፋን ዝበጋገስ ዘሎ ፖለቲካዊ ሃዋሁ ብጥንቃቄ ክምዘን፡ ኣብ ከባቢና ንሃገራዊ ናጽነትናን ልዑላውነትናን ብኣሉታ ክጸሉ ዝኸእል ፖለቲካዊ ኩነታት ኣብ ዝቀላቐለሉ ዘሎ ኩነታት ኮይና ኢና ነዛ ታሪኻዊት ዕለት እንኸብራ ዘለና።

ስለ ዝኾነ እዩ ድማ፡ ሓፋሽ ህዝብታትና ኣብዚ ግዜዚ ነቲ ጉጅለ ህግደፍ ኣብ መስርሕ ዘተ ዕርቅ-ሰላም ምስ ኢትዮጵያ ዘርእዮም ዘሎ ሚስጢራዊ ኣገባብ ኣካይዳታትን፡ "ምስ ኢትዮጵያ ዘባኣሰና ጉዳይ ዶብ ኣይነበረን ካልእ እዩ፣ ኣብ ዝሓለፈ ግዜ ዝኸሰርናዮ ኣይነበረን" ወዘተ ዝብሉን ካልኣትን ዝንቡዓትን ኣገረምትን ኣሰከፍትን ርእይቶታትን ብምዕዛብ፡ ሕቶ ሃገራዊ ነጻነቶምን ልዑላውነቶምን ኣብ ሓደጋ ከይወድቕ ብጥንቃቄ እናተኸታተሉ፡ ተቓውሞኦም እናስምዑ፡ መንግስቲ ህግደፍ ምስ መንግስቲ ኢትዮጵያ ዝገብርም ዘሎ ዘተ መርገጹ ኣነጻጽ ክቐምጥን ንህዝቢ ክገልጹን ዝድርኽ ሓቶታትን ተቓውሞታትን ካብ ግዜ ናብ ግዜ እናዓበዩ፡ ንመላኺ ስርዓት ህግደፍ ንምቅላስ ዝሕግዝ ናይ ቃልሲ መቼእ ኩነታት ዝፈጥር ዘሎ።

ኩነታት ደምበ ተቓውሞና ብኣፈሻ፡ ኣብዚ ወቕቲዚ ካብ ዝጸንሕዎን ዘለውዎን ዝተፈላለዩ ድኽመታትን ጸገማትን መለኡ ክናገፍ ዘይካኣል እኳ እንተኾነ፡ ነዞም ዝሓልክዎ ዘለዉ ድኽመታትን ጸገማትን፡ ንምውጋድ ይኹን፡ ህልዊ መድረኽ ህዝባዊ ሓርነታዊ ቃልስና ዝሓቶ ዘሎ ናይ ቃልሲ ግቡኣት ክንዓምም ኣብ እንሕተተሉ ፍሉይን ፈታንን ኩነታት ንርከብ ኣለና ክባሃል ዝካኣል እዩ። ስለ ዝኾነ ደምበ ተቓውሞና ብኣፈሻ፡ ብፍላይ ካኣ እቲ ዝተወደበን ኣብ ዝተፈላለዩ ውድባት፡ ግንባራትን ፎርማትን ጽላል ብምዕሳል ኣብ ምንግፍ ዝርከብ ዘሎ ፖለቲካዊ ውድባትን ስቪክ ማሕበራትን፡ ካብ ሕሉፍን ህልውን ተነጻጻጊ መንፈሳትን ተግባራትን ክድሕን ንውሽጡ እናተቐለሰ፡ ናይ ካልኣት መቓልስቲ ኣባላት ተበግሶን ምቕርራብን፡ ኣንጻር ናይ ሓባር ጸላኢ ዝገብርዎ ናይ ቃልሲ ንጥፈታትን ብጸጋ ክቐበልን ክደግፍን፡ ሃገራዊ ሓበራዊ ቅልጽምና ተወሃሂዱ ኣንጻር ሓባራዊ ጸላኢ ከቃልሶ ዝኸእል ኩነታት ንክፍጠር ክንቃለስን ክንጸዕርን ኣለና።

ብተወሳኺ ኣብ ከባቢና ዝምዕብል ዘሎ ካብ ስግኣት ዘይተናገፈ ፖለቲካዊ ተርእዮታት ብንቕሓት ኣናተኸታተልና፡ ከስዕሶ ንዝኸእል ኣሉታዊ ተጽዕኖ ንምክልኻልን ንምውጋድን፡ ናይ ሓፋሽ ህዝብታትና ናይ ቃልሲ ዓቕምን

ቅሩብነትን ብግብእ ብምብርባር ወዲብና ቃልሰና ንምጥንኻርን፡ ምልካዊ ስርዓት ህግደፍን መወልቱን ለአኸቱን ዝኾኑ ናይ ግዳም ሓይልታትን መሊእና ብምስዓር፡ ናይ ህዝብታትናን ሃገርናን ናጽነትን ልዑላውነትን ወሑስ ብመግባር፣ ፖለቲካዊ ሰረታት ናይ ምልኪ ካብ ሃገርና ብምውጋድ ወሑስ ሰላም ብምርግጋጽ፡ ዝተማለኦ ደሞክራሲያዊ ለውጢ ንምትእትታው፡ በዛ ታሪኻዊት ዕለት እዚኣ ደግሓኤ፡ ተወሃሂድናን ተደጋጊፍናን ንድሕነት ህዝብን ሃገርን ብጽንዓትን ተውፋይነትን ክንቃለስ ጸዊዒታ ተቐርብ።

8ተ መጋቢት ዓለም-ለኻዊት መዓልቲ ደቂ-አንስትዮ፡ ብባህርያታ ይኹን ዕላማኣ፡ ናይ ኩሎም ውጽዓት አካላት ሕብረተ-ሰብ ናይ ሓባር ናይ ሓርነት ሕቶን ቃልስን እተመላኸ እምበር ንደቂ-አንስትዮ ጥራሕ እትምልከት ሕቶን ቃልስን ኣይኮነትን። ስለ ዝኾነ ካኣዩ፡ ኣብ ዝሓለፈ ሰላማውን ዕጥቃውን መልክዓት ቃልስና፡ ውጽዓት ደቂ-አንስትዮ ኤርትራ ምስ ውጽዓት ደቂ-ተባዕትዮ አሕዋተን ብምኻን ሂወተንን ደቅንን እናወፈደ፡ ኣብቲ ቃልሲ ልዑል ተሳትፎ እናገበራ መስዋእትን ስንክልናን እናኸፈላ ዝመጸን ገና ዝኸፍላ ዘለዋን። ኩሎ-መዳያዊ ውጽዓ ደቂ-አንስትዮ ኤርትራ ሕጂውን መሊኡ ክውገድ ዝኸእል፡ ህዝባዊ ሓርነታዊ ቃልስና መሊኡ ክዕወት ምስ ዝኸእል ስለዘኾነ፡ ሓርነታዊ ቃልስና ንምዕዋት ብሓፈሻ እናተራባረብና፡ ጎኒ-ንጎኒ፡ ውሁድን ሓያልን ውደባ ናይ ደቂ-አንስትዮ ክህሉ ክንቃለስ ኣለና፡

እዚ ውደባዚ ድማ ንደቂ-አንስትዮ ጥራሕ ዝሕደግ ዘይኮነስ፡ ኩልና ውጽዓት ተቐላሕቲ ደቂ-ተባዕትዮ ከም ኣካል-አመሳል ናይ ሓርነታዊ ቃልስና ወሲድና ክንቃለስሉ ዘለና ናይ ቃልሲ ዕማምና እዩ። ውጽዓት ደቂ-አንስትዮ ኤርትራ ኣብዚ ግዜዚ ዘካይደኦ ዘለዋ ነብስን ናይ ምውዳብ ንጥፊታት ዝምልከት፡ ፍሉይ ወዳብ ናይ ደቂ-አንስትዮ ምህላው፡ ሓርነታዊ ቃልስና ካብ ምዕዋት ሓሊፉ፡ ኣብ መጻኢ ኩሎ-መዳያዊ መሰል ናይ ደቂ-አንስትዮ ኤርትራ ኣብ ምርግጋጽን ምውሓስን መሰረታዊ ረብሓ ስለ ዘለዎ፡ ኣብ ምንግፍ ዝርከብ ዘሎ ወዳብ ናይ ደቂ-አንስትዮ ካብ ሕዝብ-ግድፍ ዝደሓነ ኮይኑ፡ ንኩለን ውጽዓት ደቂ-አንስትዮ ኤርትራ ዝጥርንፍ ሓደ ድልዳል ሃገራዊ ማሕበር ክህሉ ውጽዓት ደቂ-አንስትዮ ኤርትራ ብንቕሓት ክቃለሳ ከም ዝግባእ፡ ደግሓኤ እናተባበዐት፡ ኩሎም ውጽዓት ክፍልታት ሕብረተ-ሰብና ንፍሉይ ወደባን ቃልስን ናይ ደቂ-አንስትዮ ከም ናይ ቃልሲ ዕማምም ወሲዶም ከቃለስሉ እናጸወዐት፡ ደግሓኤ ናይ ደቂ-አንስትዮ ኤርትራ ፍሉይ ውዳብ ይኹን ቃልሲ ክጠናኸር ካብ መጽዓር ሓሊፉ፡ ምስ ውጽዓት ደቂ-አንስትዮን ካለኡት ውጽዓት ኣካላት ሕብረተ-ሰብናን ሓቢራ ህዝባዊ ሓርነታዊ ቃልስና ንምዕዋት ብጽንዓት ከትቃለስን ከተቃልስን ምኻን በዛ ኢጋጣሚ ታሪኻዊት መዓልቲ ክትገልጽ ትፎቱ።

ኣብ መወዳእታ፡ ብሰንኪ ኣዕናውን ጠላምን ስርዓት ህግደፍ፡ ኣብ ልዕሊ ህዝብታትና ሰፊኑ ዝርከብ ዘሎ ከቢድ ፖለቲካዊ ጭቆና፡ ቁጠባዊ ግበታን ምዝመዛን ዝፈጠሮ ድኸነትን ሕማማትን ዓጸቦን ኣብራሲ ዋሕዚ ስደትን፡ ንህዝባውን ሃገራውን ናጽነትናን ልዑላውነትናን ዝፈታተኑ ዘለዉ ወድዓውያን ጸገማት ንምውጋድን፡ ድሕነት ህዝብታትናን ሃገርናን ንምርግጋጽን ንምውሓስን፡ ኣብ ሃገርና ደሞክራሲያዊ ለውጢ ንምትእትታውን ዘላቂ ሰላምን ምርግጋእን ብምስፋን ህዝባዊ ደሞክራሲ፡ ልምዓትን ዕቤትን ናይ ህዝብታትናን ሃገርናን ንምርግጋጽን፡ ካብ ዝኾነ ግዜ ንላዕሊ ኣብዚ ግዜዚ ሃገራዊ ዓቕምና ኣወሃሂድናን ኣዋዲድናን ኣንጻር መንግስቲ ህግደፍ ክንቃለስ፡ ደግሓኤ ንሓፋሽ ተቐላሕቲ ህዝብታትናን ተቐዎምቲ ውድባትናን ብዛ ታሪኻዊት ክብርቲ ዕለት መዓልቲ ደቂ-አንስትዮ ዓለም ናይ ቃልሲ ጸዊዒታ ደጊማ ትገልጽ።

8ተ መጋቢት ዓለም-ለኻዊት መዓልቲ ደቂ-አንስትዮ ንዘላኣለም ደሚቓ ትንበር!

ዓወት ንሓርነታዊ ቃልስና!

ደሞክራሲያዊ ግንባር ሓድነት ኤርትራ፡

(ደግሓኤ)

8 መጋቢት 2019

